

РОЗДІЛ 1. Підприємливість і підприємництво

Урок 19. План Б: як пом'якшити ризик

Ознайомлюємо учнів із роллю страхування у зниженні бізнес-ризиків. Звертаємо увагу на те, що страхування потрібно не лише в бізнесі, а й у нашому повсякденному житті. **Навчаємо** розрізняти основні види бізнес-страхування та розуміти, які ризики вони покривають. **Обговорюємо** як вибирати страхову компанію, на що звертати увагу, коли краще вдатися до самострахування. Звертаємо увагу на обґрунтування рішень щодо захисту бізнесу від настання ризиків. **Формуємо** розуміння того, від настання яких ризиків можна застрахувати компанію, а від яких — ні. Звертаємо увагу учнів на переваги і обмеження страхування — зниження фінансової невизначеності, витрати на премії, умови відшкодування тощо.

Необхідно **розповісти** про те, що підприємець має бути чесним перед працівниками, партнерами та клієнтами. Тому важливо чесно повідомляти про обставини форс-мажору і, при необхідності, надавати повний комплект документів партнерам і страховим компаніям. Неможна маніпулювати інформацією, фальсифікувати величину збитків і наслідки ризиків: це зазвичай призводить до репутаційних ризиків і недовіру до підприємця. Підприємець також відповідає за дотримання умов страхового договору.

Тема продовжує попередню, але матеріал спрямований на зменшення наслідків ризиків — страхування, наведені приклади, коли страхування дійсно допомогло зменшити шкоду від ризиків.

Завдання спрямовані на порівняння вразливості різних підприємств щодо різних ризиків, усвідомлення важливості страхування та розуміння яке саме страхування яким підприємствам потрібно, моделювання алгоритму дій при настанні страхового випадка.

Основні поняття та змістові акценти: страхування, види страхування для бізнесу, важливі позиції страхового договору (об'єкт страхування, ризики, страхова сума, франшиза, страхова премія, строки, виключення), страховий випадок, послідовність дій при настанні страхової події (повідомлення страхової

компанії, документування збитків, експертиза, отримання виплат), самострахування.

Форми роботи на уроках можуть бути такими:

- розглядаємо реальні або змодельовані ситуації збитків у бізнесі, учні визначають, яке страхування могло б допомогти у такій ситуації, обгрунтовують чому саме це;
- створення таблиці "Тип ризику — Відповідне страхування — Приклад ситуації";
- створення інфографіки "Як працює страхування бізнесу";
- читання страхового договору: учні знаходять важливі позиції страхового договору;
- створення інфографіки "Що покриває мій поліс";
- завдання "Вибір страхового полісу" — кожна група отримує бізнес-сценарій і добирає оптимальний набір страхових полісів з обгрунтуванням витрат і вигод. **Орієнтовні критерії оцінювання:** ідентифікація ризиків і добирання страхових полісів (0–4 бали), аргументація вибору з урахуванням витрат і вигод (0–3 бали), практичні вміння (робота зі страховим договором, відпрацювання послідовності дії при настанні страхового випадку) (0–3 бали), командна робота та презентація рішення (0–2 бали);
- рольова гра "Клієнт і страхувальник" — відпрацювання алгоритму повідомлення про настання страхової події, заповнення заяви на відшкодування;
- швидке завдання (5 хв) — перелічити 5 ризиків, які можуть статися у шкільній кав'ярні, і написати по одному способу страхування від них;
- знайти приклад місцевого страхового полісу для малого бізнесу і підготувати 5-рядковий звіт;
- створення коміксу "Як страхування врятувало бізнес";
- проєкт — розробка бюджету помірною страхування для стартапу з поясненням, які ризики залишаються нестрахованими і чому;
- чек-лист — як діяти при настанні страхового випадку.

Використовуйте зрозумілі підліткам локальні приклади, щоб зробити матеріал зрозумілим, практичним і близьким учням. За можливості залучіть представника страхової компанії або бухгалтера для сесії запитань і відповідей.

Приклад завдання — "Пекарня втратила обладнання через затоплення. Власник має страховку". Які дії він має виконати? Які витрати компенсує страховик? Які документи потрібні для відшкодування втрати обладнання?